

Vaalitoimikunnan ja vaalilautakunnan asettaminen / Eduskuntavaalit 2023

Kh 25.10.2022 § 229

Valmistelija

Hallintojohtaja Kaisa Häkkinen-Paananen
puh. 044 4491 202
kaisa.hakkinen-paananen@ruokolahti.fi

Seuraavat yleiset vaalit ovat eduskuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 2.4.2023. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 22.–28.3.2023.

Työnjako eri vaaliviranomaisten välillä eduskuntavaaleissa on pääpiirteittäin seuraava:

Vaalipiirilautakunta:

- ehdokashakemusten käsittely, ehdokasasettelun vahvistaminen sekä ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen ja jakelu muille vaaliviranomaisille,
- ennakkoäännten laskenta, vaalipäivän äänten tarkastuslaskenta sekä vaalien tuloksen vahvistaminen ja valtakirjojen antaminen valituille kansanedustajille.

Kunnan vaaliviranomaiset:

Kunnan keskusvaalilautakunta:

- ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen järjestelyt,
- vaaleista tiedottaminen kunnassa,
- ennakkoäänestysasiakirjojen ja kirjeäänestysasiakirjojen tarkastus vaalilain 63 ja 66 g §:n mukaisesti sekä hyväksytyjen vaalikuorten toimittaminen vaalipiirilautakunnalle,
- vaalipäivän äänten alustavan laskennan tietojen välitys vaalitietojärjestelmän laskentajärjestelmään.

Vaalitoimitsijat ja vaalitoimikunnat:

- ennakkoäänestyksen toimittaminen.

Vaalilautakunnat:

- vaalipäivän äänestyksen toimittaminen ja äänten alustava laskenta.

Aluevaalilautakunnilla ei ole eduskuntavaaleissa mitään tehtäviä.

Kunnanhallitus asettaa kutakin vaalipäivän äänestyspaikkaa varten vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme, sekä laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yhden tai useamman vaalitoimikunnan, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Ruokolahdella on yksi äänestyspaikka, Ruokolahden liikuntahalli, Metsolantie 9, 56100 Ruokolahti.

Vaalilautakunnan kelpoisuusvaatimukset ovat seuraavat:

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa siinä

vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva eduskuntavaalien ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Kunnan on syytä ylläpitää vaalilautakunnan jäsenen tehtävän houkuttelevuutta esimerkiksi varmistamalla, että tehtävästä maksettava palkkio vastaa tehtävän vaativuutta. Vaalilautakunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Vaalitoimikunnan kelpoisuusvaatimukset ovat seuraavat: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Kunnan on syytä ylläpitää vaalitoimikunnan ja -lautakunnan jäsenen tehtävän houkuttelevuutta esimerkiksi varmistamalla, että tehtävästä maksettava palkkio vastaa tehtävän vaativuutta. Vaalitoimikunnan ja -lautakunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Vaalilautakuntaa asetettaessa tulee huomioida se, että vaalipäivän äänestyksessä vaalilautakuntien tulisi toimia lähtökohtaisesti siten, että lautakunnalla olisi valmius ottaa vastaan myös yksittäisiä ulkona tapahtuvia äänestyksiä päätösvaltaisessa kokoonpanossa (kolme jäsentä). Suositeltavaa onkin, että vaalilautakunnan varajäsenistä vähintään yksi olisi paikalla samaan aikaan kuin viisi varsinaista jäsentäkin. Kunnan tulee myös huolehtia siitä, että kotiaänestyksen vaalitoimitsijoita rekrytoidaan riittävästi ja että vaalitoimikuntia nimetään tarvittaessa useampia kuin yksi. Kaikkia tehtäviä varten on syytä rekrytoida myös varahenkilöitä.

Kunnanhallitus asetti vuoden 2022 aluevaaleja varten yhden vaalilautakunnan, johon kuului puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme

(3) jäsentä ja kaksitoista (12) varajäsentä sekä yhden vaalitoimikunnan, johon kuului puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi (1) jäsen ja viisi (5) varajäsentä.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien kokoonpanossa tulee ottaa huomioon myös tasa-arvolain vaatimukset: kokoonpanossa tulee olla sekä miehiä että naisia kumpiakin vähintään 40 prosenttia (Tasa-arvoL 4 a § 1 mom.). Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sjaan.

Esittelijä

Vt. kunnanjohtaja Jukka Bergman

Päätösehdotus

Kunnanhallitus asettaa vuoden 2023 eduskunta varten yhden vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme (3) jäsentä ja kaksitoista (12) varajäsentä sekä yhden vaalitoimikunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi (1) jäsen ja viisi (5) varajäsentä.

Päätös

Kunnanhallitus jätti asian pöydälle.

Kh 22.11.2022 § 261
233/00.00.00.01/2022

Valmistelija

Hallintojohtaja Kaisa Häkkinen-Paananen

Esittelijä

Vt. kunnanjohtaja Jukka Bergman

Päätösehdotus

Kunnanhallitus asettaa vuoden 2023 eduskunta varten yhden vaalilautakunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme (3) jäsentä ja kaksitoista (12) varajäsentä sekä yhden vaalitoimikunnan, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi (1) jäsen ja viisi (5) varajäsentä.

Päätös

Kunnanhallitus jätti asian pöydälle.